

L'objectiu és gaudir de l'aventura i conèixer més la ciutat

La ruta 8 comença el 10 de novembre i es pot fer fins a finals d'any. No és obligatori acabar-la en el termini d'una setmana. Cada ruta va acompanyada d'unes activitats complementàries per descobrir els espais del recorregut.

RUTA NÚM. 8			
LLOC	CROMO	DESCRIPCIÓ	HORARI
ROCA UMBERT			
LA TROCA – BAR	55	TERRISSAIRE	De dilluns a dissabte de 9 a 21h
CTUG	33	CONESTABLE	De dilluns a divendres de 9 a 14h i de 16 a 20h
ARSÈNIC	85	MEMORIAL DE GREUGES	De dilluns a divendres de 17 a 20h
CENTRE AUDIOVISUAL	29	PORTAL DE SANT CRISTÒFOL	De dilluns a divendres de 9 a 14h i de 16 a 20h
LA TÈRMICA	91	FANAL ELÈCTRIC	Dissabtes de 18 a 20h i diumenges d'11 a 13h
CARRER DE PALAUDÀRIES			
MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS "LA TELA"	114	JONCH CUSPINERA	De dimarts a dissabte i festius de 16 a 19h, i diumenges d'11 a 14h
	73-74	PAISATGE	
	86	FRANCESC MASPONS	
PLAÇA JOAN OLIVER			
CENTRE CÍVIC CAN BASSA, 1	39-40	PLAÇA PORXADA	De dilluns a dijous de 16 a 21h i divendres de 17 a 21h
	87	MALUQUER I SALVADOR	
	102	MILICIANES	
PASSEIG FRANCESC FÀBREGAS			
CENTRE CÍVIC PALOU, 43	60	FORÇA PER BRUIXERIA	De dilluns a dijous de 16 a 21h i divendres de 17 a 21h
	65	CASA PERPINYÀ MASFERRER	
	66	PERPINYÀ MASFERRER	
	67	DECRET DE NOVA PLANTA	
	75	CARLINS	

GUIA DE LA RUTA 8

(1) La Troca (Roca Umbert). Cromo 55.

Sabies que...? El Granollers de després de la dictadura franquista (1939-1975) era una ciutat eminentment industrial i ja quedava lluny l'etiqueta de capital del Vallès agrari. La metal·lúrgia, la química i l'alimentació es van convertir en les activitats que creaven més llocs de treball a la ciutat alhora que el conjunt de la indústria va esdevenir una de les principals fonts d'ingressos pel municipi juntament amb el sector serveis. El tèxtil, antic emblema industrial de la vila, encara ocupava cert paper tot i que cada vegada més marginal. Roca Umbert, la fàbrica tèxtil més important de la ciutat després de la Guerra Civil, va tancar les seves portes definitivament l'any 1991. La posterior conversió de la seva vasta superfície en el complex cultural més gran del Vallès Oriental esdevindrà una metàfora de la nova centralitat ocupada per Granollers en una dimensió extraeconòmica.

Enigmes | Abans i ara. Sabries trobar aquests espais que apareixen en fotografies de l'Arxiu Municipal de Granollers? [Localitzeu-los](#), [fotografieu-los](#) i [compartiu les imatges amb nosaltres](#) (Twitter, Facebook i Instagram) amb l'etiqueta **#cromosgranollers**.

(2) CTUG (Roca Umbert). Cromo 33.

(3) LA troca (Roca Umbert). Cromo 55.

(4) Arsènic (Roca Umbert). Cromo 85.

(5) Centre Audiovisual (Roca Umbert). Cromo 29.

(6) La Tèrmica (Roca Umbert). Cromo 91.

Sabies que...? La Tèrmica de Roca Umbert era el sector que proveïa d'energia elèctrica i vapor a l'antiga Fàbrica Roca Umbert de Granollers des de principis de la dècada de 1950 fins al 1992, any en què es va tancar definitivament. Generava energia elèctrica a partir de la crema de combustibles fòssils, inicialment carbó, i finalment fueloil o gas natural. Es tracta d'un dels edificis de la seva classe en millor estat de conservació a Catalunya. Aquest espai simbolitza l'evolució energètica de la ciutat, que va de bracet amb la seva industrialització a finals del segle XIX: en un temps on el gas donava pas a l'electricitat i on el telèfon canviava les formes de comunicació, Granollers s'endinsava en una època de prosperitat en el període comprès entre els anys de la Primera Guerra Mundial (1914-1918). En aquell moment, les màquines i les filadores de la indústria granollerina treballaven sense respir. Espanya, estat neutral en la Gran Guerra, va beneficiar-se de les necessitats materials i industrials dels països contendents. A la dècada dels anys 1910, les fàbriques de Granollers van triplicar les exportacions. El creixement va seguir als anys 1920 i així, en temps de la República (1931-1936), la capital vallesana ja comptava amb una vintena de fàbriques. Després de la Guerra Civil, Roca Umbert en seria la més important.

(7) Museu de Ciències Naturals "La Tela" (carrer Palaudàries). Cromos 114, 73-74 i 86.

Badant per Granollers | El Museu de Ciències Naturals de Granollers, popularment conegut com "la Tela", ocupa, en el seu edifici històric, la bella torre modernista coneguda com a casa Pius Anfres. Fins el 1998 els seus jardins van acollir un petit zoològic que avui és un jardí obert a la ciutat i que tracta de representar la varietat botànica del país vallesà.

Enigmes | Explorant la Tela heu de topar-vos amb una criatura meravellosa: el tritó del Montseny (*Calotriton arnoldi*), una espècie d'amfibi, endèmica del massís del Montseny, considerada l'única exemple de vertebrat endèmic de Catalunya, i l'amfibi amb l'àrea de distribució més petita de tot Europa. Veureu, però, que aquest exemplar té unes proporcions més grans de l'habitual... [Localitzeu-lo, feu-vos una selfie i compartiu les imatges amb nosaltres \(Twitter, Facebook i Instagram\) amb l'etiqueta #cromosgranollers.](#)

(8) Cromos Can Bassa.

Badant per Granollers | Som a Can Bassa, un barri que ocupa la part nord de l'antic terme de Palou. Tal i com expliquen els alumnes de l'INS Celestí Bellera al projecte web *Palou i Can Bassa: passat i present*, "L'any 1972 es van començar a construir els primers habitatges. Segons el diari *La Vanguardia* de 10 de març de 1972 l'Ajuntament volia "atender las necesidades de viviendas derivadas del crecimiento vegetativo i de los movimientos migratorios". En vint l'anys la població de Granollers s'havia duplicat i ja arribava a més de 30.000 habitants. Amb aquests habitatges el que pretenien era poder donar una llar a persones amb poc poder adquisitiu, moltes acabades d'arribar d'altres zones de la península buscant feina i millors condicions de vida."

Més informació a <https://www.bellera.cat/prof/pcs7/webpalou/presenta.htm>

(9) Centre Cívic Palou (Passeig Francesc Fàbregas, 43). Cromos 66 i 75.

Sabies que...? | Hi ha una dita vallesana que diu “Si el Vallès fos un ou, el rovell fora a Palou”. Ara mateix sou al rovell de l’ou vallesà... i de Palou, ja que aquest edifici era l’antic ajuntament palouenc, que va ser municipi independent fins el 1928. A tocar d’aquest racó del poble, trobareu l’església de Sant Julià, una excepcional mostra d’art gòtic, amb la seva bella portalada, a la nostra comarca.

Enigmes | Som al cor mateix del Vallès agrari. Si seguïu el camí ral cap al sud, trobareu el Junyent. Allà, Ciceró es manifesta en una façana amb la següent dita: “L’agricultura és la professió pròpia del savi, la més adient al senzill i l’ocupació més digna per a tot home lliure”.

Localitzeu les paraules de Ciceró inscrites en algun racó de Palou, fotografieu-les i compartiu les imatges amb nosaltres (Twitter, Facebook i Instagram) amb l’etiqueta **#cromosgranollers**.

Enigmes | **Finalment, de retorn cap a Granollers, localitzeu una torre on, segons la tradició, s’hi amagava... una dona d’aigua!** Sabríeu localitzar-la?

Més informació a: <http://www.granollers.cat/albumcromos>

A l’App de Granollers trobareu el mapa del recorregut de cada ruta:

<http://www.granollers.cat/apps>